

Florina ILIS

Blaga

În căutarea numelor

POLIROM
2025

O mică parte din drum cei doi drumeți nu ziseră nimic. După o vreme, cadentându-și pașii cu ai poetului, necunoscutul vorbi:

— Dumneavoastră nu mă cunoașteți, dar eu știu cine sunteți, domnule Blaga. Vă rog să nu mă întrebați de nume! adăugă iute cu glas slugarnic. Pe cel din naștere l-am vândut, pe cel nou nu vi-l pot spune. Am două clase de liceu, dar la Securitate m-au primit și fără prea multă școală. Sunt mulțumit. Îmi pot hrăni familia.

Cuvântul Securitate produse asupra lui Blaga un efect atât de puternic încât se dezechilibra. Piciorul stâng i se afundase mult în zăpadă și nu izbutea să-l tragă în sus. Necunoscutul, binevoitor, întinse brațele ca să-l ajute. Îl prinse viguros pe poet și-l săltă în sus ca pe un fulg.

— Urcați-vă în spatele meu! îl invită el. Sunt obișnuit să car greutatea. Am lucrat căraș.

Nici nu apucă poetul să spună ceva că se și simți prins și săltat în spinarea străinului așa cum la moară văzuse adeseori țăranii ridicând sacii de făină. Fără îndoială că omul știa cum se face. I se păru ciudat că așa cum stă în spinarea străinului nu-i atârna picioarele pe jos ceea ce însemna, în mod logic, că străinul, deși mai înainte când pășiseră alături în zăpadă nu avusese această senzație, era și mai înalt decât Blaga care avea 1,83 înălțime. Pe vremuri, când Dorli era mică și obosea în timpul plimbărilor din pădurea Wienerwald, de la marginea Vienei, obișnuia s-o ducă și el în spate. Gândul la Dorli și

la Viena îi încălzi sufletul și-l întări. Purtat în spinare de străin îi dispăru oboseala și frica, simțindu-se, cumva, protejat. Ca într-un vis, auzea cuvintele străinului și înțelegea cu un fel de simț suplimentar tot ceea ce-i spunea acesta. Nu îndrăznise să-și treacă brațele în jurul grumazului străinului, dar se prinse strâns cu mâinile de epoleții de pe umerii acestuia, având ciudata senzație, ca în copilărie când sălta în spinarea fraților mai mari, că ține de frâiele unui cal năzdrăvan. Senzația aceasta era întărită și de faptul că, în ciuda greutateii de șaptezeci și șase de kg din spate, necunoscutul înainta ușor prin zăpadă ca și cum s-ar fi desprins de pământ, levitând prin aer asemeni obiectelor de la ședința de parapsihologie la care participase la Berna. Pulpanele mantalei atingeau ușor zăpada asemeni unei trene împărătești.

— Vă îndemn, domnule Blaga, înspre binele dumneavoastră, ca să răriți vizitele în casa Mureșenilor!

Chiar dacă stătea în spinarea străinului și nu-i vedea buzele sau gura, poetul avu sentimentul că acesta îi vorbea cumva șoptit, la ureche. În noaptea adâncă, geroasă, îi auzea distinct glasul lipsit de intonație, iar cuvintele, bine cântărite erau rostite cât mai limpede.

— Securitatea supraveghează tot ce se întâmplă în casa Mureșenilor, spunea glasul. Tot ce se vorbește acolo devine notă informativă la Securitate. O femeie instruită să se dea drept văduva unui fruntaș legionar a raportat totul. Vă place cafeaua cu multă frișcă, nu-i așa?!

Blaga tresări. Dacă se știe de cafea, oare ce se mai știe? Să fi sesizat femeia oacheșă și atracția pe care poetul o avea pentru Inej? Și, la urma urmei, de ce ar constitui asta o crimă? Se cunoaște faptul că poeții sunt atrași de muze. E interzisă acum și inspirația? Poezia? Sunt interzise Muzele? Poezia proletară nu are nevoie de muze, e adevărat, ci de lozinci.

— De ce a trebuit să fure informatoarea din casa Mureșenilor? întrebă. A furat paltonul cu căptușeală de blană al Eugeniei... al doamnei Mureșanu, se corectă repede.

— Așa a fost instruită. Ca să treacă drept o hoață oarecare și să nu dea de bănuț... Toate obiectele furate sunt la Securitate. Cu număr de înregistrare.

— Și ceapa? întrebă Blaga. Slănina?

— Asta nu mai știu, răspunse cu seriozitate străinul.

— Și pe dumneata te-au instruit să mă duci în spate?

— Nu. E ticăloasă slujba mea, dar am și eu sentimente, domnule Blaga. Sunt bun român. Stimez oamenii cu carte și, din câte am auzit, nu sunt mulți în țara noastră care să aibe atâta carte câtă aveți dumneavoastră.

Faptul de a se găsi în această situație îl intriga pe Blaga. Să fie cărat în spate de un lucrător al Securității, așa cum se pretinde acest om, și, în același timp, să poarte cu el o conversație cât se poate de rațională, iată ceva nemaipomenit! Din

punctul de vedere al rațiunii știa că trebuie să rămână în alertă și să nu se lase amăgit, însă, din punctul de vedere al temperamentului artistic ceva îl imboldea să exploreze necunoscutul teritoriu și să caute explicații care să-l ajute să înlătore unele confuzii pe care noua ordine socială – pusă, după cum se declara, în slujba poporului – le instaura în societate, producând un haos tulburător în cazul celor ce gândeau diferit.

— Noua putere proletară controlează tot ce se petrece în țară, zise informatorul ca și cum i-ar fi citit, parcă, gândurile.

Da, știi, își spuse poetul. Controlează tot ce înseamnă viață socială: relații de muncă, familie, apropiați, prieteni sau dușmani. Partidul dictează normele și regulile sociale. Dă directive în artă și cultură. Decide cine și ce publică. Schimbă profesorii de la universitate cu portari. Dar nu poate controla inimile... Ce simt eu acum pentru Eugenia este dincolo de puterea Securității. Și se împotrivi în gând avertismentului. Și, oricât de greu l-ar fi apăsât frica de a spune ceva, de a reacționa – mai ales acum, când se afla în puterea străinului care-l purta în spate –, simțea cum se naște în sufletul său ceva ce nu s-ar putea exprima altfel decât printr-un singur cuvânt: sfidare. Securitatea nu poate controla gerul. Nici viscolul, nici zăpada. Stihiile neștiutoare și oarbe în raport cu omul sunt indiferente la consecințele pe care le provoacă. Securitatea nu poate controla inimile și acest gând reprezenta sfidarea poetului. Dereglarea simțurilor și indiferența la consecințe.

Dacă toate inimile s-ar uni... Așa cum călărea în spatele necunoscutului care-l avea cu totul în stăpânire i se părea, totuși, că era mai liber ca niciodată. Și, în bezna care umpluse tot spațiul din față, întrezărea luminițe de a căror realitate se îndoia totuși. Vântul înghețat îi provoca dureri pătrunzătoare, paralizându-i picioarele care atârnavă în aer, încremenite. Din când în când, simțea fulgi de zăpadă oprindu-i-se pe față și topindu-se unde se nimerea în picături de apă înghețate.

— Mureșenii sunt considerați dușmani ai poporului, zise străinul. Ca toți foștii legionari. Ați fost legionar, domnule Blaga?

— Nu! Nu! protestă el. Eu niciodată...

Nicio urmă de osteneală nu trăda glasul străinului, în ciuda efortului de a înainta prin zăpada neatinsă cu o mare greutate în spinare. În schimb, poetul se simțea tot mai obosit. Își culcă capul pe umărul drept al străinului și închise ochii. Simți pe pleoape câțiva fulgi răzleți care se topiră și se prelinseră asemeni unei lacrimi la colțul ochiului. Ar fi adormit, fără îndoială, dacă nu l-ar fi ținut treaz glasul străinului. Se silea să nu adoarmă și să fie vigilent. Deschise ochii și i se păru că, deodată, peisajul se schimbaseră în jur. Că nu se mai afla în marea involburată și albă de zăpadă, ci sus, în văzduh, înconjurat de lumini, și-n aerul vântos, dar rece, calul său urca și cobora într-un ritm amețitor. Nu lăsase frâiele din mână, dar avu senzația că pălăria îi zburase din cap și vântul se juca în părul lui cu degete înghețate. Se ridică din șaua improvizată

încercând să scruteze cu privirea prin câmpul vizual acoperit parcă de o perdea mișcătoare care, din cauza vitezei de deplasare, îi cădea pe față, moale. Niște lumini puternice, împungându-i vederea, îl orbiră și închise spasmodic ochii.

— Știți ce se întâmplă cu dușmanii poporului, nu-i așa, domnule Blaga?! Cu foștii legionari?

În timp ce-i vorbea astfel, nu știa de ce – sau știa –, Blaga își aminti celebrul poem al lui Goethe *Erlkönig*, cu un tată ce gonește cu fiul său prin noapte și vânt. Redeschise ochii și luminile orbitoare dispăruseră. Invocă în gând prima strofă din poezia lui Goethe: *Wer reitet so spät durch Nacht und Wind?/ Es ist der Vater mit seinem Kind. Er hat den Knaben wohl in dem Arm,/ Er faßt ihn sicher, er hält ihn warm.* Urmează, apoi, după modelul operetei, un dialog întretăiat dintre copil, tată și Regele ielelor. Regele ielelor îi promite copilului *fecioare ce-l vor sluji și-i vor cânta, în dansuri și jocuri îl vor legăna*. Copilul era chiar poetul.

— Nu vreți să fiți considerat și dumneavoastră legionar și dușman al poporului...

Ca să nu fie considerat dușman al poporului ce-ar trebui să facă? Să se lase ademenit? Răpit? Ca și copilul din poemul lui Goethe? Ce Rege al ielelor era acest om cu manta lungă și epoleți, dar fără însemne și grade militare care-l face să zboare?

— Aveți o datorie față de dumneavoastră, profesore, ca să vă salvați existența creatoare!

Ah!, știa acum cine era cel care îl purta în spate. Nu era Regele ielelor. O astfel de discuție mai avusese